

Versek

(Árvaság, 9)

PRÓZA - TÁRCATÁR - LXIV. évfolyam, 28. szám, 2020. július 10.

A verseit, volt belőlük nikotin és idő sárgította lapokon bőven, dilettáns írta. Van egy ember, aki végigverseli az életét, apám. Adyt olvas, József Attilát, mindent, ami kezébe kerül, olvas Pinczési Juditot, Tóth Erzsébetet, a svájci Saáry Évát, hogy mondjak valami egzotikusát és távolít. Megjegyzéseket tesz a könyvekben a versek, a novellák mellé, kommentál, értelmez, bírál, ítél. A női költők nyilván erősen fölizgatják. Különben nem érti. Sehogyan sem érti ezt az egészet, mitől lesz jó valami, mitől nem az. Miért nem jó? Nem érti, hol sért, hol kínlódik, hol dadog a nyelv. Nem érti a dilettánsok legfőbb jellemvonását, a kellemetlenséget. Ugyan micsoda hiányzik ilyenkor? Az iskolázottság? Az egyetem? Füstös, a hajnal szürkéjéig nyúló éjszakák a klubban, ahol felespoharak között kering a megváltás? Élénk gondolkodású barátok mellékhatása, ez hiányzott? Egy jóra való professzor? Egy olyan nő, társ? Remek egyetemi emberek, remek, gyilkos kritikusok írnak szomorúan bántó műveket, nem? Valahogy mégis csak arról van szó, hogy nem tanulható a szükséges mértéktartás, ami még a legvadabb, legszabadabb artikulációban is ott van, nem tanulható a tehetség, az vagy jön valahonnan, vagy nem jön, van a tehetség, és ha van, akkor azt lehet, mint egy kertet, egy beteget gondozni, nevelni, karbantartani, edzés alá venni, leckéztetni akár, de ha nincs, elfújható a világ falevele. Persze, az is igaz, hogy az irodalom, mint bármi más, egy bizonyos fokig tanulható. Eljuthatsz addig a szintig. Már-már jó. Legalábbis rendben van. Mert az már komoly erény, ha nincs képzavar, a ritmus rendjén való, ha a közhely, ami mindahány ilyen-olyan költőnek vagy írónak közvetlen lelki társa, nem zavarba ejtően illeg-billeg a kirakatban. A dilettáns eddig a szintig soha nem jut el.

Kiválni és tehetségtelen maradni. Olyannak maradni, amit elhagytam, olyannak maradni, amit megtagadtam.”